

Asia: VN/538/2019

Luonnos hallituksen esitykseksi jätelain ja eräiden muiden lakien muuttamisesta

Yleiset säännökset (Luku 1)

Tähän voitte kirjoittaa lausuntonne jätelain muutosehdotuksen luvusta 1 ja sen perusteluista

-

Yleiset velvollisuudet ja periaatteet (Luku 2)

Tähän voitte kirjoittaa lausuntonne jätelain muutosehdotuksen luvusta 2 ja sen perusteluista

-

Kunnan vastuulla oleva jätehuolto (luku 5)

Tähän voitte kirjoittaa lausuntonne jätelain muutosehdotuksen luvusta 5 ja sen perusteluista

JL 49a-d§: Kuntien ja tuottajayhteisön yhteistoiminta pakkausjätteen kiinteistöittäisessä keräyksessä:

Kannatamme luonnoksessa esitettyä mallia pakkausjätteiden kiinteistöittäisen keräyksen järjestämisestä kuntien ja tuottajien yhteistoimintana ja esitettyä tuottajien 80 %:n kustannusvastuuta. Tämä keventää pakkaavien yritysten kustannustaakkaa, joka kasvaa merkittävästi lakimuutosten myötä.

Tuottajavastuu ja juomapakkaukset (Luvut 6 ja 7)

Tähän voitte kirjoittaa lausuntonne jätelain muutosehdotuksen luvusta 6 ja 7 sekä niiden perusteluista

JL 46§: Etäkauppa kolmansista maista ja EUn jäsenmaista Suomeen kasvaa hyvin nopeasti. Siksi on ehdottoman tärkeää, että tuottajavastuu laajennetaan koskemaan ulkomaisia etäkauppaa myös EU maista Suomeen harjoittavia yrityksiä. Lainsäädännön noudattamisen varmistamiseksi valvovalle viranomaiselle on taattava riittävät resurssit ja luotettavat tietolähteet asian valvontaan. Näin tuottajille ei aiheudu kohtuutonta kustannusrasitetta oman markkinaosuuden ulkopuolella olevien

tuotteiden jätehuollon kustannuksista, eivätkä ulkomaiset kilpailijat näin saa epäoikeudenmukaista kilpailuetua.

Kansainvälisten verkkoalustojen tulisi itse varmistaa, että niiden kautta etäkauppaa käyvät yritykset ovat hoitaneet kohdemaan tuottajavastuovelvoitteet. Verkkolustat tulisi asettaa toissijaiseen tuottajavastuuseen alustoilla myyvien yritysten puolesta, mikäli nämä eivät suoraan hoida velvoitteitaan. Tuottajavastuuta valvovalle viranomaiselle asetetaan vaikea valvontatehtävä, jonka verkkoalustat voisivat itse tehdä.

JL 66a (2. momentti): On ehdottoman tärkeää, että toiseen valtioon sijoittautunut etämyyjä voi nimetä Suomeen sijoittautuneen valtuutetun edustajan vastaamaan velvoitteistaan Suomessa tai liittyä suoraan hyväksytyyn tuottajayhteisöön. Tässä velvoitteen pitäisi olla ehdoton ja liittyminen tai valtuutetun edustajan nimeäminen pakollista.

Pidämme kannatettavana, että uusia tuoteryhmiä ei olla ehdotuksessa lisätty tuottavastuun alle. Suomen tulisi pyrkiä harmonisoimaan jätemääryäksensä muiden EU maiden kanssa, jolloin useissa jäsenmaissa toimivien yritysten toiminta olisi helpompaa.

Pakkausjätteiden tuottajavastuun yhden miljoonan liikevaihtorajan poistamista voidaan pitää perusteltuna samalla kun ulkomaiset verkkokaupat tulevat tuottajavastuullisiksi. Muoti- ja urheilukauppa on toimialana pirstoutunut ja on yritysten tasapuolisen kohtelun mukaista, että myös pienemmät yritykset huolehtivat pakkausjätteistään. Pidämme myös hyvänä, että tuottajan on liityttävä tuottajayhteisöön tai perustettava sellainen yhdessä muiden tuottajien kanssa.

Suomessa on kokemusta tuottajavastuun toimivuudesta jo useiden vuosien ajalta. Tuottajavastuu on yhtäältä osoittautunut huonosti jätteiden syntyä ohjaavaksi ohjauskeinoksi ja toisaalta jäänyt jälkeen talouden dynamiikasta ja kaupan muutoksesta. On epäselvää, kuinka hyvin jätelaki todellisuudessa antaa mahdollisuuksia korjata kasvava yritysten epätasapuolista kohtelua kaikissa tuottajavastuun alaisissa tuoteryhmissä.

Kustannukset

VnA pakkausjätteistä 8§: Materiaalikohtaiset kierrätystavoitteet ehdotetaan muutettaviksi tuottajia yhteisesti sitoviksi velvoitteiksi: Tuottajayhteisöä sitovat, materiaalikohtaiset kierrätystavoitteet, tulee selkeästi määrittää siten, että tuottajayhteisöt vastaavat kierrätystavoitteiden savuttamisesta vain niihin liittyneiden tuottajien markkinoille saattamien pakkausjätteiden osalta.

Mikäli tuottajia sitovat kierrätystavoitteet olisivat kaikille tuottajille yhteisiä, joutuisivat tuottajayhteisöihin liittyneet yritykset kustannusvastuuseen myös niiden yritysten kierrätysvelvoitteesta, jotka jättävät velvoitteensa hoitamatta ja joita valvovat viranomaiset eivät saa mukaan järjestelmään. Tämä heikentäisi erityisesti suomalaisten yritysten kilpailukykyä verrattuna ulkomaisiin etäkauppaa harjoittaviin yrityksiin.

Muut jätelain pykälät

Tähän voitte kirjoittaa lausuntonne jätelain muutosehdotuksen muista luvuista ja niiden perusteluista

Muiden lakien muutettavat pykälät (ympäristönsuojelulaki, kemikaalilaki, rikoslaki ja laki rikesakkorikkomuksista)

Tähän voitte kirjoittaa lausuntonne ympäristönsuojelulakiin, kemikaalilakiin, rikoslakiin ja ehdotetuista pykälämuutoksista ja niiden perusteluista

-

Asetusyhteenvedo

Tähän voitte kirjoittaa lausuntonne jätealan asetuksiin ehdotettavien muutosten keskeisestä sisällöstä

Tekstiilijätteen erilliskeräys

EU-maissa tulee aloittaa tekstiilijätteen erilliskeräys viimeistään 2025 alkaen. Kannatamme direktiivin mukaisesti tekstiilijätteen erilliskeräystä.

Erilliskeräyksen kustannukseksi olemme arvioineet Suomessa noin 50-70 miljoonaa euroa vuodessa, mikä on yli kolme kertaa enemmän kuin kaikkien pakkausten tuottajavastuun kustannukset vuonna 2019. Myymäläkeräys olisi tätäkin huomattavasti kalliimpaa.

Erilliskeräys tulee synnyttämään siis huomattavat kustannukset, mikä tulee korottamaan jätemaksuja. Siksi erilliskeräyksen kustannuksia ja syntyviä hyötyjä tulee tarkastella kriittisesti, jotta jätettä ei kerätä turhaan. Jos jätteen hyödyntäminen jää oleellisesti keruun aiheuttamia kustannuksia vaatimattommaksi, Suomessa tulee myös valmistautua siihen, että kerättyä jätettä joudutaan polttamaan tai lopettamaan erilliskeräys kunnes tekstiilijätettä voidaan riittävästi hyödyntää myös taloudellisesti kestäväällä tavalla.

Jotkut jäsenmaat ovat selvittäneet tuottajavastuuta erilliskeräyksen toteuttamiseksi. Komission keväällä julkaisemassa ohjelmassa todetaan, että vain noin 1% Unionin alueella syntyvästä tekstiilijätteestä hyödynnetään. Hyödyntämisen pullonkaulana ei ole keruu vaan kaupallisesti kannattavien käyttökohteiden puute.

Muoti- ja urheilukauppa pitää ehdottoman tärkeänä, ettei Suomessa erilliskeräysvelvoitetta toteuteta tuottajavastuun kautta, sillä tuottajavastuussa keräyksen ja tekstiilijätteen käsittelyn maksaisivat mm. maahantuojat ja kaupat. Ulkomainen verkkokauppa olisi tällöin kuitenkin velvoitteista vapaa, mikä olisi vähintäänkin kohtuutonta ja epäreilua, kun otetaan huomioon muista maista tulevan verkkokaupan nopeasti kasvava markkinaosuus! Mikäli Koronakriisin mukana muuttuneet ostotottumukset jäävät pysyviksi, esimerkiksi ulkomaisen verkkokaupan markkinaosuuden myydyistä vaatteista arvioidaan nousevan yli kolmannekseen jo vuonna 2023.

Vaikutusten arviointi

Tähän voitte kirjoittaa lausuntonne perustelujen luvuista 4.2-5.

-

Muuta

Tähän voitte kirjoittaa lausuntonne perusteluiden muista osista ja muista mahdollisista asioista

-

Kankaanpää Esa
Muoti- ja urheilukauppa ry